

Ívussu heldur tú Nordoyastevnu?

Eyðgunn Samuelsen, lærari:

– Tað verður alt tað vanliga. Vit plaga at fara í dans friggjakvöldið og at halda leingi á. Kappróðurin siggja vit altíð, ikki frá kajini, men hjá onkum vit kenna, sum hevur gott útsýni yvir vánna. Midnattarðuna fáa vit altíð við eisini. Saman við børnunum fara vit í Tivoli, men tað snýr seg bara um pengar – tað hevur einki uppá seg. Sunnudagurin plagur at vera meiri fríðarligur, tí vit skulu jú til arbeiðis aftur mánamorgun, sigur Eyðgunn, ið leggur afturat, at alt velst um veðrið, tí er veðrið ringt fara tey ikki út um einar dyr.

Eskið Norðbú, harrarfriserur:

– Mær dámar væl at halda Nordoyastevnu. Eg fari at hyggja at kappróðurin leygdagin og fótballsdystinum millum KI og VB sunnudagin. Tað er ikki sum í gomlum døgum, tá ið man fór til nógv tiltak, men eg rokni við, at eg fari at hyggja at listafarsýningini, sum Nordoya Listafelag skipar fyri í Tekniska skúla. Midnattarsamkomuna fari eg kanska eisini til, sigur Eskið, sum fer í summarfrí mánamorgunin í ein mánad.

Jonhild Henriksen, lærari:

– Nordoyastevnuna haldi eg inni hjá mær sjálvum. Ommubørnini plaga at renna inn og út, so eg stakist við at gera teimum okkurt gott at eta. Annars fari eg hvørki til kappróður, fótball ella annað. Eg havi so gott útsýni, eg siggi oman í Vágstún, so mær nýtist ikki at fara út. Men midnattarsamkomuna og fyrrverkið royni eg at fáa við um veðrið er gott, – og eydnuhjól, sum Húsmóðrafelagið skipar fyri, sigur Jonhild.

Eftir 17 sjónleikir, 20 teiti og tveir filmir:

Framvegis stuttligt at spæla sjónleik

– sigur Adelborg Linklett í Klaksvík, sum hevur verið virkin sjónleikari í 30 ár. Og í hesum døgum er hon við í upptøkunum til filmin hjá Katrini Ottarsdóttir, sum verður tikin upp í summar

TURID KJØLBRO

Adelborg Linklett í Klaksvík telist millum virknastu sjónleikararnar í Føroyum. Hon hevur verið við í ørgrynna av leikum bæði í Klaksvíkar Sjónleikarfelag, sum hon var við til at endurstovna í 1977, í Grímu, í sjónleikarfelagnum Eyðgunni á Oyrabakka og so hevur hon eisini verið við í tveimum filmum, – í „Maðurin, ið slapp at fara“ hjá Katrini Ottarsdóttir og í „Barbaru“ hjá Niels Malmros, har hon spældi bóndakonan í Leynum.

Og nú Katrin Ottarsdóttir er farin undir upptøkurnar til sín fjórða film er Adelborg aftur við. Filmurin, sum er ein roadmovie, hevur fyrribils danska heitið „Små øer er kun for fugle der kan flyve væk“. Hann er um tveir ungur gentur, sum hava verið uttanlands, og koma aftur og føra seg fram. Tær hitta ein føroyskan bygdamann, sum koyrir tær runt. Gjøgnum hann koma tær út fyri nógvum upplivingum, sum búna tær.

Farið varð undir upptøkurnar tveir dagar og miðskeiðis í næsta mánaði eru tær ætlandi lidnar. Adelborg skal saman við Sverra Eggholm spæla eini eldri hjún – tær spældu eisini eini eldri hjún í omanfyri nevnda filmi hjá Katrini Ottarsdóttir, men hesa ferð er talan um eini heilt onnur fólk. Í „Maðurin, ið slapp at fara“ spældi Adelborg ein rættliga tolltý eldri kona, sum loyddi manninum at fara við eini yngri kvinnu, tí hon visti hvar hon hevði hann. Hesa ferð er konan av heilt øðrum slag.

– Vit spæla omma og abbi gentuna, sum filmurin snýr seg um. Mamma gentuna átti hana dóttur hon varð gift og tað kom ógvuliga tvørt fyri hjá ommuni, sum er ógvuliga gudrokin. Tey hava sligið hondina av dótturini, og tað ið ommudótturin kemur at vitja ommuna, vil hon ikki kennast við hana, tí hon eins og dótturin er dálkað. Hon er ein strang og kenslukøld omma, og tað, at dótturin hevur fingið hetta barnið dóttur hon varð gift, stýrir hennara atburði mótvægis teimum. Men blóð er tjykri enn vatn, tí hóast hon ikki vil loyva ommudótturini inn, stendur hon og grætur í vindeyganum, tá ið hon fer avstað aftur, sigur Adelborg.

Tu er ikki ein leiklutur, tú kennir teg aftur í?

– Nei, avgjørt ikki. Soleiðis eri eg als ikki, men eg ivist ikki í, at slíkar harðvunnar konur eru til enn. Abbin veit ikki, hvat hann skal. Hann torir ikki rættliga at gera nakað hóast hann hevur hug at slætta sjógv. Men so sendir hon honum eitt eygnakast, sum sigur meiri enn 1000 orð, sigur Adelborg.

Filmur og sjónleikur

– Tað er heilt hvør sitt at vera við í filmi og at spæla sjónleik, og hóast tað er eitt stórt upplivisli at vera við í filmi, dámar mær betri at spæla sjónleik. Samanhaldið er betri, tí leikararnir eru so tætt knýttir. „Maðurin, ið slapp at fara“ var fyrsti filmurin, eg var við í. Eg hugsaði sum so ikki yvir, hvat tað var eg var farin undir, men tá ið fyrsta rullan var framkallað og hon kom aftur til Føroya, kendi eg meg ógvuliga illa við. Eg mátti spyrja meg sjálvan, hvat tað var, eg hevði sagt ja til. Tað einasta eg sá fyri mær var hetta ógvuliga lørfitið, har eg sá meg sjálvan. Eg hevði hug at bakka út, men tað kundi eg ikki gera ímóti teimum. Bara tankin um, at filmurin skuldi verðina runt, gjørdi meg illa við. Nústani tá skildi eg, hvat tað var. Men eg hevði einki val, tí vann eg á teirri kensluni, – eg kundi ikki svíkja tey, tá ið upptøkurnar vóru farnar í gongd, sigur Adelborg.

– Tá ið tú spælir sjónleik eru eyguni ikki so kritisk, sum tá ið tú ert við í einum filmi. Eg havi ikki tað stóra sjálvsálitið, tá ið eg hugsu um evni, sigur Adelborg.

Men tú torir kortini at leypa út í tað?

– Ja, løgið nokk ferð eftir ferð. Fólk siga, at tað sæst ikki á mær, at eg ikki havi álit á mær sjálvum. Men tá ið eg eri komin á pall, er allur nervositeturin burtur. Tað er vist heilt vanligt hjá sjónleikarum at hugsa soleiðis. Ert tú fyrst komin á pall, vendst ikki aftur, og tí má man bara gera sitt besta. Adelborg, sum hevur arbeitt saman við tveimum professiónellum leikstjórum, Katrini Ottarsdóttir og Niels Malmros, heldur ikki, at so stórum munur er á arbeiðsframferð teirra.

– Tey geva sær góðar stundir, og tí fært als ikki tíð til at bliva nervøs. Mær dámar væl, tá ið leikstjórar loyva leikarum at royna seg fyrst í leiklutinum, tí tað verður alt ov keðiligt, um tú sum leikari skal fylgja leikstjóranum út í æsir –

uttan at sleppa at vísa, hvat tú dugir til.

– Eg var ógvuliga spent uppá at fáa høvi at spæla saman við so stórum nøvnum. Tey vóru ógvuliga fitt og man merkti als ikki, at tey vóru stórr og kendari enn vit. Eg spældi saman við Jens Ókking og tað var eitt stórt upplivisli, sigur Adelborg, sum hevur varðveitt sambandið við hann.

– Hann hevur verið her og vitjað, og vit skriva saman. Í løtuni er hann í Írlandi og arbeiðir. Ætlanin var at hann skuldi koma aftur á vitjan síðsta summar, men tað lá ikki fyri. Kanska verður tað í summar.

Størsta upplivislið

Leikurin „Vit eiga ikki eitt oyra, vit lata ikki eitt oyra“, sum Gríma spældi í 1980 og har Adelborg var gestaleikari, hevur havt ógvuliga nógv at siga fyri hana. Gunnvør Nolsøe leikstjórnari og leikurin var ógvuliga væl umtóktur.

– Tey grundprinsippini, ið eg lærði meðan vit vandu og spældu tann leikin, havi eg brúkt líka síðani, sigur Adelborg.

Og leiklutirnir eru ikki so fáir. Síðani Klaksvíkar Sjónleikarfelag varð endurstovnað í 1977 hevur Adelborg verið við í øllum uttan tveimum, antin á palli ella aftanfyrir, í flestu forum bæði sum leikari og fyriskipari. Fyrsti leikluturin var í leikinum „Magnus“, sum varð spældur í 1967.

– Óli Dahl ringdi til mín og spurdi, um eg hevði hug at vera við. Eg havi frá eg var barn havt hug at spæla sjónleik, so eg segði ja, og síðani hevur sjónleikur verður ein stórir partur av mínum lívi, sigur Adelborg Linklett.

Klaksvíkar Sjónleikarfelag hevur spælt Nordoyastevnuteytið á hvørjum ári síðani 1978 og Adelborg hevur somuleiðis átt ein leiklut í teim øllum.

Menning

Nú vit hava fingið okkara fyrsta yrkisleikhús kann hugast, at munurin millum yrkisleik og amatørleik verður enn týðilgari.

– Tað er deiligt, at vit hava fingið eitt yrkisleikhús. Eg trúgvi, at tað fer at hækka støðið innan allan sjónleik. Tá ið tú spælir amatørleik, trár tú alla tíðina eftir meir, eftir íblásti, tí spælir tú bara amatørleik, hevur tú lyndi til at standa í stað. Tí kunnu amatør-

leikarar læra nógv av yrkisleikarum umframt at skeið og annað er tiltrond. Tað eru avbjóðingarnar, sum menna leikararnar, og tí trúgvi eg, at yrkisleiklistin fer at geva amatørleikarum nýggjan íblástur, sigur Adelborg.

Nýggjur karmur

Í fjór fingur nordoyingar nýtt mentunarhús. Atlantis Bio, sum hevur hýst Klaksvíkar Sjónleikarfelag í nógv ár, er nú eftir stórum umbyggingar Mentunarhúsið Atlantis, og umframt sjónleiki hýsir húsið biografi og er karmur um onnur tiltøk. Nordoyingar eru ógvuliga fegnir um húsið og biografurinn verður væl vitjaður.

– Umstøðurnar eru nógv bætta, men ein vansi við húsinum er, at sjónleikarfelagið hevur ikki so góðar umstøður til at venja, tí vit mustu bíða eftir hvør øðrum, sigur Adelborg.

Klaksvíkingar taka væl undir, tá ið sjónleikur verður spældur. Seinasti sjónleikurin felagið setti upp var „Boðfreturin“ og um júlitið spældu tey yngri í felagnum „Gandaða lyklarholið“. Til heystar er ætlanin at spæla sjónleik aftur, men enn er

ikki gjørt av, hvør leikurin verður.

– Eg kundi ógilega væl hugsað mær at felagið fór undir at spæla „Gengangeren“ eftir Ibsen. Tað er ein góður og djúpur leikur, ið er ógvuliga krevjandi og sum vekir nakað í fólk. Hann nýtist ikki at vera so tungur, sum onkur hevur hug at halda, sigur Adelborg.

Klaksvíkingar dámar væl at hyggja at skemtileikum.

– Tað ber eisini til at appellera til fólk við øðrum enn látri. Hinvegin eru skemtileikir ikki altíð so lættir at spæla, sum ein kanska heldur, tí hevur tú ikki tað í sær, sum krevst, so ber illa til at spæla stuttligt. Men tú búast meir sum sjónleikari av at spæla leikir, ið stinga djypri.

Er tað framvegis stuttligt at spæla sjónleik?

– Ja, tað er, men eg lovi eftir hvønn leik, at nú haldi eg uppat, men so leypir eg kortini út í aftur hvørja ferð. Men við árunum fer tað at forbjóða seg sjálv, tí leiklutirnir fækkað eldri man verður, sigur Adelborg Linklett at enda í viðtali.